

"Kanadai Magyar Ujság"
 egyetemes és
"KANADAI MAGYAR HIRLAP"
 Kanada és az angol birodalom szétválásának, vezetői magyar határolásának mindenkor szüntelenül védi meg az idegenek szándékát megvárta és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kívülről minden honfitársunk számára.
 Előfizetési díj egy évre: \$3.00. Az évi árszám: \$3.00. A hirdetés díja \$4.00. Szociális és más hívatat 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
 BRIDGEPORT
 CALGARY
 CHIPPAWA
 CROWLAND
 FRED CITY
 FORT ERIE
 FORT WILLIAM
 GALT
 GUELPH
 HAMILTON
 KITCHENER
 MONTREAL
 NEW WATERFORD
 NIAGARA FALLS
 OSHAWA
 OTTAWA
 PORT COLBORNE
 PORT ROBINSON
 QUEBEC
 ST. CATHARINES
 SPRING HILLS
 SUREY
 SYDNEY
 TORONTO
 WELLAND
 WINDSOR

Kelet-

Kanadai Magyar Ujság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

Nyugat

BEKEVAR
 CANA
 CALGARY
 COALHURST
 EDMONTON
 ESTEVAN
 HALLAM
 KAPUSVAR
 LEASK
 LETHBRIDGE
 NOBILITY
 OTTHON
 PLUNKETT
 RAYMOND
 REGINA
 SASKATOON
 SASKOON
 SOKHALON
 SZELLYFOLD
 SUMAS
 TABER
 VANCOUVER
 WAKAR
 WETUBEN
 WHITEWOOD
 YORCON

"Canadian Hungarian News"
 Combined with the
"CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"
 An Independent Weekly
 Published in the Magyar
 Language. Circulating
 in all the Provinces of
 the Dominion of Canada
 and largest of all
 Hungarian Papers within
 the entire British
 Empire.
 Editorial Offices and
 Printing Plant
 375 Hargrave St.,
 WINNIPEG, Man.
 Yearly Subscription \$3.
 to Foreign Countries \$4.

VOL. VIII EVFOLYAM

375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA. 1931. NOVEMBER 12 CSÜTÖRTÖK

No. 46 SZAM

FROM ROTHERMERE TO BORAH

THE REVISION OF PEACE TREATIES BECOMES WORLD ISSUE OF THE NEAR FUTURE — DID PREMIER LAVAL CONVINCE PRESIDENT HOOVER OR DID SENATOR BORAH'S ADVICE ALTER FRENCH FOREIGN POLICY?

During the past few weeks American and French newspapers have commented at large upon the almost brutally straightforward interview the Senator of Idaho gave to the French newspaper reporters. The whole matter would hardly have stirred up such an enthusiasm on one side and uproar on the other, were not Senator Borah Chairman of the Foreign Committee of the United States and on the other hand were not the French newspapermen the allies of no lesser visitor to America, than Premier Laval of the French Republic.

It would not take long to prove, that France is the very country which alone opposes so bitterly the Revision of the Peace Treaties. But we take it for granted, that the details of the problem are known to all those keeping in touch with diplomatic developments. A significant turn in French external politics is that while Premier Laval at first seemed to avoid any discussion with Senator Borah, he at last visited the outspoken Idaho statesman and no one knows what was decided upon behind the locked doors in Washington.

Whether or not one agrees with the viewpoint of those who firmly believe that the grievances of the oppressed nationalities in Europe (the seed from which the next war may be brewed) must be rooted out by Treaty Revision, it is evident that times and opinions have undergone considerable changes. It is safe to say that by now the greater part of the world is convinced of the fact that grave wrongs were committed, and even the majority of those who were the moving forces behind the drawing up of the Treaties, now advocate readjustments.

The French Premier's visit has brought about a distinct change in foreign politics. Only a small number of the most intimate co-workers of those concerned know what really happened in the White House and especially in Senator Borah's quarters in the Capitol. Most are yet in the dark, as to whether Premier Laval scored a complete victory by convincing President Hoover, or whether the dominating personality of the Idaho Senator altered the views or at least opened the eyes of the sturdy son of Auvergne, the man of the hour in Europe.

In any case no person can any longer uphold the policy of permitting the injustices to continue undisturbed. It is not so long since the mere word "Revision" created panic in diplomatic assemblies. From the time of the armistice signed thirteen years ago until Lord Rothermere's article in a July 1927 issue of the London "Daily Mail", entitled "Hungary's Place under the Sun", this burning question was outlawed from all international political forums. During the past four years, however, this same problem has risen to a height of tremendous importance, and since Laval's visit to America it has become a world issue, even if not yet openly admitted.

FOLDRENGÉS VOLT JAPANBAN

A kinalakkal folytatott hadakozás ellenére meglehetősen aggodalommal kísért a japáni sajtó a Kiu-Siu szigeteket megrázó földrengéseket, melyeket az utolsó 30 legrosszabb ellenség természeténélkülényének tartanak. Miután három évvel ezelőtt ugyanilyen jelenségek előttek meg az akkori pusztító földrengést, attól félnek, hogy a katasztrófa megismétlődik. Eddig szerencsére emberéletben kevés kár esett, az anyagi veszteség azonban tetemesnek mondható.

Megölt a gáz egy magyart

MIERT NEM VOLT KIVEZETŐCSÉ A BURDOSHÁZ GAZKALYHÁJÁN — UJABB MAGYAR TRAGEDIA TARTJA IZGALOMBAN WELLANDOT

Múlt heti számunk kiküldése után, kaptuk csak kézhez Imre József, a Wellandon megjelenő "Kanadai Magyar Őrszem" kiadványának távirati értesítését Gliba András crowlandi magyar munkás haláláról. Időközben megérkezett a wellandi magyar társadalom egymásik értékes tagjának, Szabó Lajosnak tudósítása is, úgyhogy a két forrásból kapott adatok alapján a következőket jelenthetjük olvasóinknak:

Gliba András honfitársunk, aki 1905 március 8-án született Szabolcs megye Nyírpince községben és mint egy öt évvel ezelőtt érkezett Kanadába, november 2-án délután minden valószínűség szerint gázmérgezés következtében életét veszítette. A katasztrófa a fűdőszobában történt, hol Gliba szállásadónője, Mrs. Scra már több mint egy órával ezelőtt meggyújtotta a gázzal fűtött vízmelegítőt. A kiküldött hatósági bizottság megállapítása értelmében Gliba fűdőszobában érezte a gázmérget, fel is kelt a kádban, azonban mielőtt megkinyithatta volna az ajtót, bódultan vágódott el a padlón és gázmérgezésben megfulladt.

A tragikus véget ért fiatal magyar ügyében a nyomozás ezzel a meg

KÉTEZER TONNA JÉG OLVADT EL A TÜZBEN

A földkerekség két legerősebb eleme: a tűz és a víz állott három teljes órán keresztül ádáz harcban egymással, amikor ki-gyulladt a moose-jawi jéggyár telepe. A lángok néhány szempillantás alatt felkuszak a gyár telep legmagasabb épületeire s mire megindult az oltás, már nagyrészt menthetetlenül harapódzott tovább a veszedelem. A tűzoltók legnagyobb ámulatára a felraktározott 2,000 tonna jég nem sokat segített az oltásban és még mielőtt a tüzet el

Kanadai szarvasmarhát vásárol Franciaország

Múlt hét folyamán indult el Halifax kikötőjéből a negyedik marhaszállító tengeri hajó, melyet egyenesen Le Havre franciá kereslet legjobb minőségű kanadai marhaállományt be tudja fogadni. Mig ugyanis az utóbbi hetek folyamán az angol behozatal a font értékesítése alapján esést mutat, Franciaország amál nagyobb érdeklődéssel kíséri a kanadai állatpiacot. Remélhetőleg ez a folyamat annyira ki fog fejlődni a tél folyamán, hogy a francia kereslet legjobb minőségű kanadai marhaállományt be tudja fogadni.

Kanada állattenyésztőinek külföldre is már régóta jó híre van Franciaországban, ahol csupán kanadai és svájci szarvasmarhát szabad legeltetni, míg minden más országból behozott állatot azonnal a vágóhídra visznek. A szigorú tilalomra fő

Vonatot mentett meg a kisiklástól egy repülőgéppel

Iowa állam Council Bluffs állomása közelében a Chicago és és Denver között közlekedő gyorsvonat mozdonyvezetője u-ra lett figyelmes, hogy egy repülőgép egyenesen szemberepült a vonattal, majd megfordulva közvetlen közel száll a mozdonyhoz. A pilóta mindenféleképpen integritván, azt a gondolatot adta át mozdonyvezetőnek, valami haj lehet. Meg is állította a vo-

A FARMER-POLITIKA HUSZ SARKPONTJA

A United Farmers of Manitoba nevű gazdaszervezet utabban igen tevékeny politikai szerepet visz Manitoba tartomány életében, sőt egyenesen meg szeretné reformálni a választások rendjét. A legérdekesebb újításoknál is többet mond azonban az a husz pont, melyet most röprát alakjában egész Manitobát elárasztottak. A szervezet határozata értelmében a farmerek bármely politikai párt képviselőjét támogatják, aki nemcsak magáévé teszi, de követeli a következő husz pont törvénybeiktatását.

1. Jobb társadalmi lehetőségeket a farmerek számára. 2. Jobb egészségügyi állapotokat a vidéken. 3. Jobb nevelésügyi lehetőségeket a gazdák gyermekei részére. 4. A tartományi kormány keretén belül alakuljon egy állandó bizottság, mely politikától mentesen kezelné az egyes kerületek ügyeit. 5. A

KÉT TÜZ KÖZÉ SZORÍTOTTAK A KOMMUNISTÁK A MUNKÁSSÁGOT

EGY MOUNTED POLICE-OT VALASZTOTTAK MEG PARTITKARUL, AKI VISZONT FELFEDTE ÖSSZES TITKAIKAT A BIROSÁG ELŐTT — RENDES JUTALEKOT FIZET MOSKVA MINDEN ÚJ ELVTÁRS UTÁN AZ AGITÁTOROKNAK

A torontói ügyészségben most folyó kommunista-tárgyalások kapcsán szenzációs részletek robbantak ki a kanadai bolsevik szervezet belső életéről és arról a módszerről, mellyel a szorongatott helyzetben levő munkásságot a maguk pártjára szeretnék hangolni. Anélkül, hogy legkevésbé is beleártnánk magunkat a szégyenletes leleplezésekben gazdag tárgyalás ismertetése során a kanadai kommunista mozgalom elitél-

ÓRIÁSI KEDVEZMÉNY ELŐFIZETŐINKNEK!

CSUPÁN 25 CENT RAFIZETÉSSEL EGÉSZ ÉVEN ÁT MEG EGY MÁSIK KANADAI LAPOT OLVASHATNAK ELŐFIZETŐINK — \$3.25-ÉRT A HAMILTONI "FIGYELŐ" VAGY A WELLANDI "ŐRSZEM" FOLYÓIRATOKAT IS JÁRATHATJA

Lapunknak sikerült páratlanul kedvezményes előfizetési feltételeket biztosítani mindazok részére, akik a "Kanadai Magyar Ujság"-on kívül még egy másik kanadai magyar lapot óhajtanak jártni. Úgy a katolikus, mint a protestáns magyarság kívánságának óhajunk elegendő tenni ezen kedvezmény által. Lapunk — ha mindenkor támogatja is a magyar egyházi tömörüléseket viszont vallási kérdésekkel elvből nem foglalkozik — közös megegyezéssel megállapodott a két letejtérjedtebb magyar egyházi folyóirattal és ezentul mélyen leszállított előfizetési feltételek mellett nyújtja a vallásos irányú magyar sajtótermékeket olvasóinak.

A wellandi Kanadai Magyar Őrszem s a hamiltoni Figyelő, mint a "Kanadai Magyar Ujság" társlapjai, ezentul 25 cent ráfizetéssel rendelhetők meg, úgyhogy aki \$3.25-öt beküld lapunk kiadóhivatalába, az ugyanugy megkapja a "Kanadai Magyar Ujság"-ot és vagy az "Őrszem"-et, vagy pedig a "Figyelő"-t egész éven át, mintha a rendes előfizetési díjként összesen \$4-t küldött volna be a "Kanadai Magyar Ujság" és bármelyik vallásos folyóirat előfizetéseként. Olvasóink ezáltal tehát 75 cent nyerne, ami a mai világban tetemes megtakarítást jelent.

Rev. Hédly Jeromos wellandi ferencdi házfőnök szerkesztésében minden hónap első vasárnapján megjelenő "Kanadai Magyar Őrszem" a kanadai katolikus magyarok szellemi igényeit van hivatva szolgálni, míg az agitációs ismert Rev. Kovács Ferenc református lelkes szerkesztésében részben magyar, részben angol nyelven megjelenő tartalmas "Figyelő" a protestáns magyarság közkezdelt havi folyóirata. Az utóbbi két folyóirat bármelyikét évi egy dollár előfizetés helyett 25 centért bárki megrendelheti lapunk kiadóhivatalában, ha ezzel egyidejűleg a "Kanadai Magyar Ujság" előfizetésének rendezése fejében három dollár címünkre (375 Hargrave St. Winnipeg, Man) beküld. — Kérjen a fenti lapokból mutatványsságot! Támogassa az építő magyar sajtót!

HAMAROSAN ELDÖL OROSZ SORSA

Mint lapzártakor értesülünk a pulsanatny elmeszarában gyilkosságra vetemedett Orosz János honfitársunk sorsa, már a legközelebbi jövőben eldől, miután előreláthatólag még november első felében kitűzik a tárgyalás napjait. Az egyik Mission City melletti farmon Van Velsen nevl gazdáját baláraszurkáló Orosz a new westminsteri börtönben várja a tárgyalás megkezdését s ugyancsak New Westminsterben fog dönteni a törvény a szerencsétlenül bajba jutott magyar ügyében.

Megbízható forrásból tudjuk, hogy az utóbbi hetek folyamán határozottan Orosz javára bíltet a mérleg, bár a közvélemény még ma is nagyon elszennyesen nyilatkozik Orosz ellen. Az életet jelenthet azonban Orosz számára az a tény, hogy a tekintélyes kanadai polgárok közül kisorsolt alkütek sorában több megértő, mely érvelés lélek van, akik a jelek szerint belátják, hogy itt egy egészen különleges lélekani katasztrófával állunk szemben és Orosz esetét képtelenség mint közönséges gonosztörvért mérleget.

Orosz János ellen az ítélet — vagy a felmentés? — Chief Justice

NEM EGYEZKEDNEK A HINDUKKAL A MOHAMEDÁNOK

Gandhi hindu p-ófeta legutóbb látogatóban járt MacDonal angol miniszterelnöknel, akinek nagyon elpanaszkodott az indiai problémákról. Gandhi méltányolta MacDonalnak India érdekében tett kedvező ajánlatát, azonban kénytelen volt egyuttal elismerni, hogy a mohamedánok beleegyezése nélkül nem sokat tehet, viszont a mohamedánok az angolokkal még csak alkudoznak, a hindukkal azonban úgy látszik soha. Gandhi különben meghívást kapott az angol királytól és és miután a meghívón rajta van

LEGUJABB HIREK

SZÁZHUSZONÖTMILLIÓ DOLLÁROS kölcsönt vesz fel a birodalmi kormány Kanada legtehetősebb polgáraitól, hogy ezáltal pénzügyi fedezetet találjon a munkanélküliség csökkentésére a közeljövőben megindítandó téli építkezésekre és a nincstelnek ellátására. Ottawai jelentések szerint már a legközelebbi napokban nyilvánosságra hozzák a kölcsön részleteit, de előreláthatólag 5%-os évi kamatot fizet majd az államkincstár.

REVIZIO ALA KERÜLT a hadiadások kérdése és a lapzártakor érkezett szikratávíratok arról tanuszkodnak, hogy a Népszövetséggel kapcsolatos bázeli nemzetközi bank két hónapon belül már meg is kezd a repülőgépekre erre vonatkozólag az érdekelt nemzetekkel. Az egész világra kiható fontosságú problémának ezen újabb fordulatát sokan Laval amerikai látogatásának tudják be.

KANADA ES ANGLIA KÖZÖTT fogja lebonyolítani a személyforgalmat az a 120 személyes óriási gépmár, melynek építését máris megkezdte Londonban. A Napier gyárműny repülőgép kétszer akkora lesz, mint a németek Do-X nevű légi csodája, mely eddig a legnagyobb snemű repülőgépe az emberiségnek. Anglia állítólag meg hét ilyen nagy közlekedési eszköz építését vette tervbe, azzal a szándékkal, hogy ezekkel kapcsolja össze legutóbbi társországaikat.

FRANCIAORSZÁG VÁSÁROLJA MEG az elszakított Délmagyarországot buzáját, a november 8-án megjelenő belgrádi napilapok jelentései értelmében. A franciák 15,000 vagonrakomány buzát kötöttek le, ami a franciáországi fogyasztás egy tízedrének felel meg. Hir szerint hamarosan nagyobb mennyiségű vásárolnak a franciák Magyarországtól is és így az idén kevés kanadai buza fog piacra találni a tengerentúli kőztársaságban.

A KINAI-JAPÁN DISPUTÁBAN FORDULÓPONTOT jelenthet a hét vége, mikorra a japán csapatok által megszállott területek kiürítését határozta el elvben a Népszövetség. Miután a jelek szerint Japán semmiképpen sem fogja feláldozni mandzsuri érdekét mindaddig, míg megfelelő biztosítékokat nem kap, könnyen lehetséges, hogy az elmeresedett ügyből kifolyólag Japánnak ki kell lépnie a Népszövetségből, ami újabb bonyodalmakat jelentene.

MAGYARORSZÁGBA MEGY GANDHI, hogy tanulmányozza a nemzeti kisebbségek helyzetét és Indiáról tartson előadást. Bárna megvárta a hindu szabadságvezért a Bombayból mult vasárnap érkezett hazahívó kábeltávírat, reméli, hogy Gandhi nem fog eltérni magyarországi útjának tervéből. Miután a távirat a londoni keresztal-konferencia kudarcá miatt szólította haza, valószínűtlen, hogy a Mahatma bevárja annak november 10-23-ára tervezett zárulását.

KISIKLÓTT A TORONTÓI GYORSVONAT Manitoba Dugald állomásától alig három mérföldnyire. Tizenkét utas sebesült meg súlyosabban a baleset alkalmával, közülük azonban öt máris elhagyhatta a winniepei kórházat, ahová a szerencsétlenül jártakat különvontan beazaltították. A hatóság vizsgálat megállapította, hogy elintérs okozta a katasztrófát és csupán a egyszerű szerkezetű acélkocsiknak köszönhető, hogy nagyobb baj nem történt.

HÁROM ÉVI KENYÉSZERMUNKÁRA ítélte a montreali bíróság a szabotáló villanyszereplőket, akik a transzformátorok felrobbantásával közeli felmúlós kárt okoztak a nekik kenyeret adó vállalatnak. — Manitoba Elphinstone községében letartóztatták a helybeli rendőrt, aki-éllett egy részeg i-dánt.